

Covid-19 Protokol blong Judisiari

1. Ol Kot oli provaedem esensel sevis long ol pipol blong Ripablik blong Vanuatu. Ol Kot bae oli open truaot long ol 4 level blong Ministri blong Helt Covid-19 Response Levels blong mekem sua se i gat akses long jastis. Protokol ia hemi putumaot ol step we bae i alawem olgeta we oli nid blong patisipet long wan kot kes blong oli save gohed. Stamba tingting bihaen long protokol ia, mo ol desisen we oli folem, hemi long intres blong jastis mo blong protektem helt mo sefti blong evriwan we oli kam long kot.
2. Yu save faenem ol infomesen abaot ol rispons level ia long websaet: covid-19.gov.vu. Yu save lesin long ol updeit long Radio Vanuatu long AM 1125 o FM 100, mo yu save tekem ol letes infomesen taem yu kolem telefon namba 119.
3. Level 0 blong Ministri blong helt Covid-19 Response Levels hemi aplae taem i nogat Covid-19 long Ripablik blong Vanuatu. Level 1 hemi aplae taem i gat kes blong Covid-19 o i gat kes long boda o long kwarantine. Level 2 i aplae taem i gat wan konfem lokol kes o sam kes. Level 3 hemi aplae taem i gat wan hae risk blong transmisen blong Covid-19 insaet long komuniti we i involvem moa long wan lokol eria/rijen o long ful kantri. Blong explenem ol difren level ia, mifala i adoptem wan trafik laet aproj, blong level 1 hemi grin, level 2 hemi orenj mo level 3 hemi red.

Level Wan: Grin. I gat kes long boda

I nogat jenis i tekem ples long nomol wok we i stap long level ia, mo yumi expektem evri sapat staf long wok.

Olgeta samting blong mekem long level ia hemi:

- Washem han, yusum han sanitaesa
- No stap klosap long narafala man;
- Eniwan we i sik bae i mas go long haos mo stap kasem we hemi oraet;
- Klinim kot mo ol rum evridei.

Level Tu: Orenj Lokol kes

I nogat jenis i tekem ples long nomol wok we stap long level ia, mo yumi expektem evri sapot staf long wok. Yumi inkarejem evriwan blong pem ol kot fi tru long cheque, darekt banking (yu save askem Registri blong givim ol bank akaon long yu) o eni narafala mod blong peimen we i no involvem cash.

Olgeta samting blong mekem long level ia, inkludim olgeta samting long level 1, hemi:

- Evriwan i mas werem mask
- I gat wan non-kontak infra-red temometa we oli usum blong tekem tempereja blong evriwan, mo olgeta we tempereja blong olgeta i pitim 38 digri bae oli no alao blong kam long wok mo bae oli sendem olgeta blong go aesolet olgeta.
- Bae i gat wan list i stap we oli rikodem nem blong evriwan we oli patisipet long wan kot kes mo bae rikod ia oli kipim i stap blong 21 dei blong helpem kontakt tresing.
- Olgeta we i kam long kot bae oli mas shoem pruf se oli tekem vaksin. Evriwan i mas tekem wan vaksin. Olgeta we oli no save shoem pruf se oli tekem vaksin bae oli patisipet be bae oli stap long wan difren ples long ol narafala patisipen- Exampol oli save sidaon long Kot 3 long Dumbea, o long Kot Rum 1 mo 2 long Suprim Kot Registri afta we oli putum ol ekwipmen we i save alawem Audiovisuel link (AVL). Be, i save gat ol arenjmen tu blong ol man i kam long kot be hemia bae i posibol nomo taem hemi seif blong mekem.
- Dei blong Suprim Kot pli we i stap long evri tusdei blong wan manis bae oli kontinu olsem we i stap. Olgeta Kot visit long ol narafala aelan bae hemi kontinu.
- Olgeta witnis we oli nid blong atendem kot bae ol no save go insaet long kot rum kasem we hemi taem blong olgeta blong go long witnis box.
- Raet blong wan Difenden blong hemi fisicali stap long trael blong hem hemi no jenis. Bae I gat moa step we bae oli setemap bong protektem helt mo sefti blong evriwan.
- Ol Kot oli stil open long pablik. Blong protektem helt blong pablik, bae i kat wan limit long namba blong olgeta we oli go insaet long kot, mo olgeta we oli alao blong atendem kot kes bae oli mas folem ol protokol ia. Long Suprim Kot, mo hemia long Kot rum 1 mo 2, i mas gat 10 pipol nomo oli save go insaet long kot (namba ia i inkludim Jaj, wan staf blong Kot mo ol loea) . Long Kot rum 3 maximum namba hemi 7. Long Kot rum 1 mo 2 maximum namba hemi 4. Long Majistret Kot mo Aelan Kot maximum namba hemi 7;

- Ol loea oli mas traem blong tekem instraksen mo toktok wetem ol witnis long kes blong olgeta aotsaed long kot haos;
- Bae i gat ol step blong folem blong mekem sua se ol Kot rum ol klin oltaem. Bae i gat ol shot brek blong alawem taem blong klinim ol rum afta evri kes.
- Bae i gat wan inkris long saet blong yusum Audiovisuel (AVL) folem ol protokol we oli setemap long eria ia.

Level Tri: Red Komuniti Transmisen

Long level ia bae i nid blong daonem namba blong ol sapot staf. Bae Rejistra i priperem list blong ol staf we bae oli wok long everi wik.

Olgeta samting blong mekem long level ia, inkludim olgeta samting long level Wan mo Tu, hemi:

- Daonem namba blong harem ol kes we i rekwaerem presens blong ol man long Kot rum. Olgeta kes nomo we Kot i luk se oli nid blong dil wetem kwiktaem i maet involvem presens blong ol patisipen. Evri narafala kes bae Kot i dil wetem, spos hemi posibol, tru long Audivisuel (AVL) o long telefon. Olgeta kes ia nao oli stap olsem ol kes we kot i mas dil wetem kwiktaem:
 - Long Aelan Kot: enfosmen blong pemen blong mentenens blong pikinini.
 - Long Majistret Kot: feswan o kontinius riman, kes blong bail, Kes blong sentens wea fridom blong man hemi stap long kwestin mak, ol Aplikesen blong domestic vaelens, ol intalokuroti Aplikens long wan civil kes.
 - Long Suprim Kot: kes blong bail, Kes blong sentens wea fridom blong man hemi stap long kwestin mak, sam apil folem ol desisen blong Majistret Kot wea fridom blong man hemi stap long kwestin mak, ol matromoniol kes we i kat kwestin blong kastodi mo/o akses blong pikinini mo hemia inkludim mediasen, mo ol intalokuroti Aplikens long wan civil kes.
- Maet bae i no posibol blong Kot i visit long ol aelan;
- Ol Judisel Ofisa bae oli wok long haos nomo spos we hemia i possibol;
- Olgeta kontested trael bae oli tekem ples nomo folem ol spesel arenjmen we bae Registra hemi mekem;

- Bae yumi akseptem olgeta pepa we oli sendem tru long emel. Suprim Kot bae i putumaot wan drop-box long Registri we bae i stap blong ol man i yusum blong putum evri pepa we oli wantem faelem long kes blong olgeta. Olgeta fi yu save pem wetem cheque, direck banking (yu save askem Registri blong givim ol bank akaon long yu) o eni narafa mod blong pemen we i no involvem cash.
- Bae Registri blong Suprim Kot Court i stap open nomo.

4. Protokol ia i **stat long deit we oli saenem.**

Chief Justice V. Lunabek
Dated at Port Vila this 9th day of March 2022.